

VÍKEND V POHRANIČÍ

in.ihned.cz/cr

Nová horská chata na vrcholu Fichtelbergu, postavená v roce 1999 v krušnohorském stylu.

FOTO: ŠTĚPÁN VÍTEK

Průmyslovými imisemi byla nejvíce zasažena střední a východní část Krušných hor, zatímco krajina západně od Klínovce zůstala nejhorší devastace ušetřena. Okolí Božího Daru, Horní Blatné nebo Přebuzi se dnes vizuálně neliší od šumavských Plání. Jen turistů sem jezdí zatím mnohem méně. Možná i proto, že Krušné hory jako jediné z pohraničních pohoří Česka nepoživají velkoplošné ochrany přírody – s ohledem na nedávnou minulost tu nebyla vyhlášena chráněná krajinná oblast ani národní park.

Za podzemním bohatstvím

O tom, že Krušné hory bývaly bohaté na nerosty, svědčí už jejich německé jméno: vždyť Erzgebirge neznamená nic jiného než „Rudohoří“. Hornickou minulost kraje připomínají i mnohé místní názvy. Je víc než jasné, co se dříve těžilo v okolí Cínovce/Zinnwaldu či Měděnce/Kupferbergu. Vedle železa, cínu a mědi připomeňme z klasických surovin ještě stříbro, jež založilo například slávu Jáchymova či saského Freibergu.

Hornická historie Krušných hor se datuje od pozdního středověku. Objevení bohatých ložisek rud bylo často jediným důvodem k překotnému zakládání měst, jejichž vzrůst k moci a slávě býval raketově rychlý – ovšem stejně rychle přicházel i pád do bezvýznamnosti poté, co se těžba přestala ekonomicky vyplácet. V současnosti jsou krušnohorská naleziště až na výjimky buď zcela vyčerpaná, nebo jejich dobývání není za současných technologických a hospodářských podmínek rentabilní. Z mnohých hornických měst a městeček se po ukončení těžby staly pouhé vesnice, některá sídla zanikla úplně. Nepřirozeně velké náměstí v nevelké vsi, monumentální kostel v zapomenuté osadě – i taková může být stopa po slavné hornické minulosti.

Bohatství rud, které po staletí lákalo do klimaticky nehostinných hor desítky tisíc osadní-

ků, způsobilo, že Krušné hory patřily od konce středověku po několik staletí k nejintenzivněji osídleným evropským pohorím. Tato situace přetrvávala, i přes vrtkavé hornické štěstí, až do roku 1945. Teprve nucené vysídlení etnických Němců z historicky české části Krušných hor tady změnilo běh dějin. Protože ve většině osad i městeček byla převaha německého živlu totální a tvrdé životní podmínky hor mnoho nových osídlenců nelákaly, došlo i v Krušných horách k drastickému poklesu počtu obyvatel. Podobně jako na Šumavě či v Českém lese se tady zaniklé osady počítají na desítky – a to přesto, že tu vzhledem k sousedství se „spřátelenou“ NDR nebyla žádná železná opona.

Pokud si chcete hornickou minulost Krušných hor osahat vlastníma rukama, vydejte se třeba do saského Altenbergu hned za hraničním přechodem Cínovec. Cín se tu dobýval od počátku 15. století, později přibyl i mnohem vzácnější wolfram. Těžba byla definitivně ukončena teprve roku 1991, ale podmínky dolování si turisté mohou dnes alespoň přiblížit v návštěvnické štolě. Nejde o žádnou maličkost – podzemní trasa měří skoro tři kilometry a prohlídkou tu strávíte asi půldruhé hodiny. →

Tipy

Rozhledny

Výhled z Fichtelbergu (1214 m) je za jasného počasí omezen jen zakřivením Země, přehlednete odsud skoro celé Krušné hory. Vynikajícím vyhlídkovým bodem je i věž na saském Auersbergu (1019 m); jako pikantnost uvedme, že sousední radarové stanici se v časech NDR přezdívalo „Stasi-Moschee“ (mešita tajné policie Stasi). Hezky se rozhlédnete také z Plešivce (1028 m) nad Abertamy, kde je rozhledna součástí horského hotelu.

Města a městečka

Freiberg, vzdálený jen 20 km od českých hranic, patří k nejhodnotnějším městským celkům v celém Německu. Zdejší dóm je skvělou ukázkou pozdní gotiky, mineralogické sbírky v areálu technické univerzity mají mezinárodní zvuk. Také mohutný chrám svatě Anny v dvojměstí Annaberg-Buchholz je svědectvím prosperity hornických časů. Torzo historické architektury Jáchymova představuje radnice z let 1540 – 1544 a přilehlá budova mincovny s muzeem.

Hrady a zámky

Před dvaceti lety by málokdo vsadil na to, že zámek Jezeří dožije konce tisíciletí. Historicky velmi cenný objekt totiž ohrožoval postupující hnědouhelný důl. Zázrak se ale stal a dnes si můžete udělat alespoň částečnou představu o monumentální architektuře tohoto raně barokního zámku. Zřícenina hradu Hasištejn je skrytá v hlubokém bočním údolí mezi Kláštercem nad Ohří a Chomutovem. Věž slouží jako rozhledna, můžete se i stylově najíst v hradní restauraci. Zdaleka viditelná je rozsáhlá zřícenina hradu v saském Frauensteinu, který byl postaven kolem roku 1200. Konzervovanou zříceninu můžete v létě prolézt od sklepení až po cimbuří.

Za lesním tichem

Přímo od okraje průmyslového Chomutova se do masivu Krušných hor zakusuje malebné Bezručovo údolí. Můžete jej projet na kole po asfaltové silničníce, případně dojdete pěšky kolem Novodomského rašeliníště až na Horu svatého Šebestiána. Mezi nejceněnější krušnohorská rašeliníště patří Malé jeřábí jezero/Kleiner Kranichsee, prořáté státní hranicí. Krásný kus horské přírody si můžete vychutnat z německé vyhlídkové věže. Místem pro romantiky je odlehlé, málo navštěvované údolí Telčského potoka nedaleko Hory Svaté Kateřiny. Procházku po modré značce lemují četné skály, na konci se dotknete saské hranice.

Voda

Ač slouží jako nádrž na pitnou vodu, a proto se v ní nesmí koupat, je vodní nádrž Přísečnice vědeckým cílem. Rozlehlá hladina připomíná s trochou fantazie skandinávská jezera – dojem však poněkud kazí fakt, že kvůli stavbě přehrady bylo v 70. letech 20. století zbořeno historické město Přísečnice (Pressnitz). Zajímavým vodním dílem je Flájský plavební kanál, vystavěný počátkem 17. století k plavení dřeva. Vodu z jiného pohledu můžete ocenit v aquaparku Aqua Marien v německém Marienbergu.